

Veiligheidsbeleid

Inclusief gedragsprotocol

Januari 2018

Inhoudsopgave

1. Gegevens van de school	3
2. Inleiding	4
3. Leeswijzer	4
4. Preventief veiligheidsbeleid	5
Positieve groepsvorming	5
Basis: kapstokregels en regels bij het buitenspelen	5
Methodes	6
KiVa	6
Aanvullende methodes Kids Skills en No Blame	7
Incidentenregistratie en leerlingvolgsysteem	8
Iris	8
Sociaal emotioneel leerlingvolgsysteem Zien / groepsplan gedrag	9
Interne Contactpersonen en veiligheidscoördinatoren	9
Mobiele apparatuur en internet	9
5. Ongewenst gedrag en aanpak van pesten	10
Pesten	10
Welke rol heeft het slachtoffer?	13
Acties met betrekking tot aanpak van ongewenst gedrag	13
Kort samengevat:	16
6. Bijlagen	17
Bijlage 1: Kapstokregels (1-2-3 regel)	18
Bijlage 2: 1-2-3 Regel	19
Bijlage 3: Preventiegesprek	20

Bijlage 4: Standaardbrief melding gedragsproblemen	21
Bijlage 5: Formulier gele kaart.....	22
Bijlage 6: Formulier rode kaart.....	23
Bijlage 7: Stroomlijn omgaan met ongewenst gedrag op De Stek, acties vanuit ouders	24

1. Gegevens van de school

Gegevens Stichting

KS Fectio

Telefoon : 030 6381121

Website : www.ksfectio.nl

E-mail : info@ksfectio.nl

Gegevens school

RKBS De Stek

Torenmuur 1

3991 SW Houten

Tel. 030-6365363

www.de-stek-houten.nl

Interne vertrouwenspersonen (tevens veiligheidscoördinatoren):

- Ellen Arendonk (leerkracht groep 3)
- Daniëlle van Ravenswaaij (leerkracht groep 7)

2. Inleiding

Het team van De Stek ziet het als voorwaarde dat iedereen zich veilig voelt; dan pas kun je tot leren komen.

Daarom hebben wij ons beleid op het gebied van sociale veiligheid vastgelegd en werken wij continu aan de uitvoering en verbetering daarvan. Daarmee willen wij een cultuur en een klimaat scheppen waarin pro sociaal gedrag de norm is: *gedrag dat niet alleen gericht is op het eigen welzijn, maar ook op dat van anderen*. Om kinderen te leren welk gedrag in welke situatie passend en effectief is, voert De Stek een preventief veiligheidsbeleid. In dit beleidsstuk staat beschreven hoe wij dit vorm hebben gegeven.

Dit alles sluit aan op onze visie (zie Schoolondernemingsplan) .

Het is voor alle betrokkenen van belang dat er een volgbare rechtvaardigheid zit in ons handelen. Dit kan betekenen dat wij soms bewust afwijken van dit veiligheidsbeleid, in gevallen waarbij de onderliggende intentie van het ongewenste gedrag daarom zou vragen. Te denken valt aan licht verstorend gedrag dat te maken heeft met een gedragsstoornis van de leerling. Ons handelen zal dan gericht zijn op het verminderen en zo mogelijk voorkomen van dit gedrag, op basis van specifiek te bepalen maatregelen. Van de leerlingen waarbij wij afwijken van dit beleid is een gedragsplan gemaakt door de leerkracht, met ondersteuning van de intern begeleider. De leerkracht heeft dit plan gecommuniceerd met betrokkenen (ouders, team, pleinwacht).

De werkwijze van de school in geval van calamiteit, zoals ongevallen, brand etc. anders dan een incident op het gebied van sociale veiligheid, is omschreven in het schoolveiligheidsbeleid van Fectio en de ontruimingsplannen van onze beide locaties. Deze plannen omvatten onder andere de werkwijze van de bedrijfshulpverlening (BHV) van onze school.

3. Leeswijzer

Het veiligheidsbeleid beschrijft als eerst hoe wij preventief met de veiligheid van onze leerlingen en medewerkers omgaan. Daarna wordt beschreven hoe wij omgaan met ongewenst en pestgedrag. In de bijlagen vindt u de protocollen zoals ze bij ons op school zijn afgesproken.

4. Preventief veiligheidsbeleid

Met als uitgangspunt onze kernwaarden (groei, duidelijk en veilig) en katholieke identiteit is ons beleid er op gericht dat een ieder zich veilig voelt en er een positieve werksfeer heerst in de groep.

Daartoe zetten wij in op een positieve groepsvorming. Daarnaast gebruiken we preventief een methode die gericht is op de sociaal-emotionele ontwikkeling. Ook hebben wij aanvullende methodes die we kunnen inzetten. We gebruiken tevens instrumenten om incidenten te registreren en de sociaal emotionele ontwikkeling van onze leerlingen te volgen.

Positieve groepsvorming

In de eerste weken van ieder schooljaar wordt de nadruk op een positieve groepsvorming gelegd. Dit zorgt ervoor dat leerlingen zich veiliger voelen en daardoor beter presteren. In de groepsdynamiek erkennen wij een aantal chronologische fases. De precieze duur kan per fase verschillen en is daardoor niet goed te voorspellen.

1. Forming: in deze fase komt de klas voor het eerst (weer) bij elkaar. Zij ervaren (opnieuw) hun relatie tot de rest van de klasgenoten en de nieuwe leerkracht(en).
2. Storming: dit is een tumultueuze fase. Posities worden in de klas ingenomen.
3. Norming: er worden normen bepaald (hoe gaan we met elkaar om).
4. Performing: bij een positieve groepsvorming zijn de leerlingen in deze fase productief. Als een groep in bovenstaande fases niet goed is begeleid, kan deze fase mogelijk niet behaald worden.
5. Reforming (evaluatie): fase waarin duidelijk wordt dat het einde van deze groepssamenstelling nadert.

De leerkrachten heeft allerlei tools om de leerlingen door de fases te begeleiden. Doel is dat leerlingen rond de herfstvakantie in fase vier zitten. Bij de start van het schooljaar observeren de intern begeleiders in de klas, zodat zij leerkrachten hierin kunnen begeleiden.

Basis: kapstokregels en regels bij het buitenspelen.

Als de kinderen de klas binnenkomen, begroeten leerkracht en leerling elkaar door het geven van een hand en elkaar daarbij in de ogen te kijken. Met deze handeling kan de leerkracht inschatten met welke emotie of gemoedsstand de leerling de schooldag start: is hij blij, boos, verdrietig, opgewonden, moe, enz. De leerkracht kan hier zijn gedrag op afstemmen.

Als basis en uitgangspunt hanteren wij voor de hele school, groot en klein, de kapstokregels. Zie hiervoor bijlage 1. Kinderen en volwassenen weten welk gedrag wij van hen verwachten. Hier gaat een preventieve werking van uit. Daarnaast zijn er specifieke regels opgesteld voor het buitenspelen.

Methodes

KiVa

KiVa biedt basisscholen een aantrekkelijk en gevarieerd schoolbreed programma waarmee ze kunnen werken aan positieve groepsvorming. KiVa werkt preventief tegen pesten, signaleert pesten én lost het op. KiVa werkt aan een positieve groepsnorm, maakt kinderen sociaal vaardiger en meer gezamenlijk verantwoordelijk voor een prettig leerklimaat. Een schoolteam dat in KiVa is getraind werkt vanuit dezelfde uitgangspunten aan een positieve groep. En het hanteert een zelfde aanpak als zich toch problemen voor doen.

Op de Stek willen wij er graag alles aan doen om de leerlingen een veilige leeromgeving te bieden. Op deze manier kunnen de leerlingen zich optimaal ontwikkelen en komen ze met plezier naar school. Wij hebben er daarom voor gekozen om te werken met KiVa.

De oorsprong van KiVa

Pesten is een probleem dat het welzijn en de ontwikkeling van kinderen ernstig bedreigt. Wereldwijd wordt al jaren gezocht naar een geschikte manier om pesten tegen te gaan. Lang werd gedacht dat pesten het best bestreden kon worden door regels aan te passen (bijvoorbeeld door scholen te verplichten een antipestprotocol op te stellen) of door direct in te grijpen in het pesten en de pesters te straffen (zero tolerance).

Inmiddels is bekend dat om pesten effectief tegen te gaan een systematische en voortdurende inspanning nodig is en dat strengere regels of meer toezicht alleen niet voldoende zijn. Om pesten goed tegen te gaan heeft het team duidelijke richtlijnen nodig over hoe ze effectief kunnen ingrijpen in pestsituaties. Er bestaat nu veel kennis over de mechanismen van pesten en deze kennis moet de kern vormen van een aanpak tegen pesten. Alleen dan kunnen deze maatregelen effectief zijn.

KiVa is een succesvol programma dat in Nederland en in Finland bewezen effectief is bij het voorkomen en oplossen van pesten. De afkorting KiVa is afgeleid van de Finse woorden *Kiusaamista Vastustava* (tegen pesten). Het woord 'KiVa' betekent ook wel 'leuk' of 'fijn'. KiVa-scholen zijn scholen die leuk zijn en waar iedereen het fijn vindt.

KiVa heeft een monitor (vragenlijst voor kinderen) waarin het welbevinden van de leerlingen twee maal per jaar inzichtelijk wordt gemaakt.

KiVa werkt volgens drie belangrijke kenmerken:

1. Problemen oplossen in en met de groep

Bij het tegengaan en voorkomen van pesten wordt de nadruk gelegd op de verantwoordelijkheid die alle leerlingen hebben voor het algemeen welzijn in de klas. Leerlingen die getuige zijn van pesten leren strategieën om degene die gepest wordt te steunen.

2. Voorkomen en aanpakken van pesten

Het KiVa-programma bevat zowel algemene als gerichte stappen. De algemene maatregelen van het KiVa-programma zijn bedoeld voor alle leerlingen en zijn gericht op het voorkomen van pesten. De gerichte maatregelen worden pas ingezet als er zich een geval van pesten heeft voorgedaan.

3. Veelzijdig, praktijkgericht materiaal

Voor leerkrachten, leerlingen en ouders. Met gebruikmaking van een computerspel en veel online informatie en materialen.

Wij weten dat er geen school bestaat waar pesten niet voorkomt of waar geen conflicten of aanvaringen zullen zijn, maar wij streven er naar om pestgedrag te voorkomen en anders het pestgedrag constructief op te lossen.

Thema's onderbouw		Thema's bovenbouw	
Thema 1	Wie zijn wij ?	Thema 1	Iedereen verdient respect
Thema 2	Gevoelens	Thema 2	In de groep
Thema 3	Wat is een fijne groep ?	Thema 3	Wat is communicatie?
Thema 4	Iedereen is uniek	Thema 4	Herken pesten!
Thema 5	Herken pesten	Thema 5	Verborgen vormen van pesten
Thema 6	Pesten in de groep	Thema 6	Gevolgen van pesten
Thema 7	Pesten en de groep	Thema 7	Pesten en de groep
Thema 8	Een gepest kind heeft jouw hulp nodig	Thema 8	De groep verzet zich tegen pesten
Thema 9	Wat kan ik doen als ik word gepest	Thema 9	Wat kan ik doen als ik word gepest?
Thema 10	KiVa – we doen het samen	Thema 10	KiVa-we doen het samen.

Gids voor ouders

Bij het KiVa programma hoort een [gids](#) voor ouders. In deze gids staat basisinformatie over pesten en ook hoe ouders thuis het beste over pesten kunnen praten en wat ze kunnen doen wanneer blijkt dat hun kind bij pesten is betrokken.

Aanvullende methodes Kids Skills en No Blame

Op school maken we gebruik van de methode Kids' Skills en No Blame.

Dit zijn oplossingsgerichte methodes waarmee je kinderen kunt helpen hun eigen problemen op te lossen door hen vaardigheden te laten leren. Daarnaast leert het kinderen om negatief gedrag om te zetten in positief gedrag.

Veelal wordt de methode na meerdere incidenten over hetzelfde onderwerp of met dezelfde betrokkenen ingezet of bij structureel pestgedrag. Het inzetten van de No Blame en Kids' Skills methode leidt er toe dat de sfeer en het sociale klimaat in de klas en op het schoolplein duidelijk verbetert. Het kind bepaalt zelf (met ondersteuning van de begeleiders) welk probleem het wil aanpakken, hoe en van wie hij/zij steun wil. In stappen wordt het probleem opgelost. Er is veel aandacht voor het betrekken van de omgeving.

Kids' Skills (voor onder- en middenbouw)

Kids' Skills is een methode waar het kind in het middelpunt staat, een methode waar gekeken wordt naar wat het kind kan leren, opbouwen en ontwikkelen. Kinderen leren op een positieve, constructieve manier problemen te overwinnen door nieuwe vaardigheden te leren.

Kids' Skills is gebaseerd op het idee dat kinderen eigenlijk geen problemen hebben, alleen vaardigheden die zij nog niet hebben geleerd. Dat betekent dat de meeste problemen waar kinderen mee worden geconfronteerd (angsten, slechte gewoonten of stoornissen) kunnen worden gezien als vaardigheden die onvoldoende ontwikkeld zijn. Door relevante vaardigheden aan te leren, overwint het kind de problemen die daarmee samenhangen.

Om Kids' Skills op een goede manier te kunnen gebruiken, is het belangrijk om een nieuwe manier van denken eigen te maken. Bij Kids' Skills worden beschuldigende vingers voorkomen. Er wordt niet veel aandacht besteed aan het zoeken naar de oorspronkelijk oorzaak van het probleem van het kind, de methode concentreert zich juist op wat het kind moet leren. Centraal staat dat het kind wordt geholpen om vaardigheden te leren, tegelijkertijd heeft deze benadering positieve effecten op de omgeving waarin het kind opgroeit, de methode stimuleert volwassenen en andere kinderen om het kind steun te bieden en het kind te helpen bij het leren van de vaardigheid.

Ouders van het betrokken kind worden geïnformeerd voordat met Kids' Skills gestart wordt en horen wat het plan van aanpak is. De leerkracht bespreekt regelmatig met de ouders wat de vorderingen zijn. Ouders kunnen ook thuis de vaardigheden oefenen.

No blame (voor midden- en bovenbouw)

De methode is oplossingsgericht, werkt vanuit een niet straffend model en is toch (of volgens ons daarom) zeer effectief. Het is proefondervindelijk gebleken dat veel strategieën die gebruikt zijn om het gedrag van de pester te veranderen, niet effectief zijn. We kijken naar de pester over het algemeen met gevoelens van boosheid en frustratie, en naar het slachtoffer met medelijden. Vanuit deze betrokkenheid is het moeilijk om objectief en los van emoties te kijken naar wat er gebeurt. We laten ons door onze emoties meetrekken in het probleem en worden er zo in betrokken.

De No Blame methode is een stappenplan om effectief en oplossingsgericht tegen pesten op te treden. De stappen zijn op zich simpel; in eerste instantie neem je het kind dat gepest wordt apart en bespreekt de problemen. Vervolgens wordt een groepje kinderen geformeerd, gekozen door het gepeste kind en de begeleider, dat een steungroep vormt en gaat helpen; zij worden individueel verantwoordelijk gemaakt voor verbetering van het welbevinden van het gepeste kind. Met de steungroep en het gepeste kind wordt tijdens individuele gesprekken afgesproken wat het gepeste kind zou helpen. Na een week of twee wordt met dezelfde kinderen geëvalueerd wat er veranderd is: wat gaat nu goed en wat moet er in het plan bijgesteld worden. Wederom volgt er na twee weken een evaluatie. Net zo lang totdat het gepeste kind zich weer prettig voelt. Daarna volgen er na langere tussenpozen evaluaties om vast te stellen of het ongewenste gedrag daadwerkelijk weg blijft.

Ouders van het betrokken kind worden geïnformeerd voordat met No Blame gestart wordt en horen wat het plan van aanpak is. De leerkracht bespreekt regelmatig met de ouders wat de vorderingen zijn.

Incidentenregistratie en leerlingvolgsysteem

Iris

In Iris (gekoppeld aan ons leerlingvolgsysteem Parnassys) registreren we incidenten op fysiek en/of sociaal gebied. Deze registraties worden twee keer per jaar geanalyseerd door onze veiligheidscoördinatoren. Zie hiervoor het stukje "Interne Contactpersonen en veiligheidscoördinatoren".

Sociaal emotioneel leerlingvolgsysteem Zien / groepsplan gedrag

Het team dient met elkaar een continuüm van zorg te bieden om de sociale vaardigheden van leerlingen te laten groeien en emotionele ondersteuning te bieden. Het schoolse leren en het sociaal-emotionele functioneren van een kind beïnvloeden elkaar wederzijds. Dit leerlingvolgsysteem helpt de leerkrachten om de signalen van kinderen zo objectief mogelijk waar te nemen en op die manier de sociaal-emotionele ontwikkeling van kinderen te volgen. Het systeem stelt de leerkracht in staat om te kunnen meten, volgen, begrijpen en ondersteunen. Het meten en volgen wordt gedaan met behulp van een vragenlijst. De resultaten worden minimaal twee keer per jaar door de leerkracht geanalyseerd. De aanpak die nodig is voor de groep en/of het individu wordt genoteerd in het groepsplan “gedrag”.

Interne Contactpersonen en veiligheidscoördinatoren

Twee leerkrachten zijn interne contactpersoon. Als een leerling, ouder of leerkracht zich niet gehoord voelt, een klacht heeft of iets wil bespreken met iemand die buiten de eigen groep staat, kunnen zij dit met de interne contactpersoon doen (ICP’er). Deze interne contactpersoon adviseert wat vervolgstappen kunnen zijn. Zij lossen het probleem niet op, maar begeleiden de ouder of het kind richting een oplossing. Deze ICP’ers zijn tevens de veiligheidscoördinatoren van de school. Zij analyseren de resultaten uit de incidentenregistratie en geven hierover advies aan de directie.

Mobiele apparatuur en internet

De volgende regels gelden:

- In de basis: geen telefoon mee naar school.
Indien nodig geacht door ouders dan is dit op eigen risico, zowel in het schoolgebouw als op plekken buiten de school.
In dat geval: telefoons uit tijdens schooltijd (ook pauzes) en buiten het zicht van de leerkracht. Als een leerling toch een telefoon aan heeft staan, moet de leerling deze inleveren en krijgt hij/zij deze aan het einde van de dag terug.
- Internet:
 - geen social media / spelletjes, wanneer dit geen onderwijskundige functie heeft.
 - functioneel gebruik onder leiding van de leerkracht.
- Leerlingen in de groepen 7 en 8 krijgen de lessen ‘Veilig Internet’ aangeboden en doen mee met de ‘Week van de Mediawijsheid’.

5. Ongewenst gedrag en aanpak van pesten (pestprotocol)

Ondanks bovenstaande aanpak is het niet te voorkomen dat er soms ongewenste gebeurtenissen plaatsvinden.

In onderstaande is omschreven wat wij verstaan onder ongewenst gedrag (van leerlingen) en op welke wijze wij als school daarmee omgaan. Daarbinnen is een speciale plaats voor pesten. Pesten is een vorm van ongewenst gedrag, gericht op een medeleerling met een bedreigend en vooral systematisch karakter.

Aan een bepaalde gedragsuiting kan een onderliggend conflict liggen tussen leerlingen. Conflicten tussen leerlingen benaderen wij allereerst met behulp van bemiddeling door volwassenen.

Het is voor alle betrokkenen van belang dat er een volgbare rechtvaardigheid zit in ons handelen. Dat kan betekenen dat wij soms bewust afwijken van dit protocol, in gevallen waarbij de onderliggende intentie van het ongewenste gedrag daarom zou vragen. Te denken valt aan licht verstorend gedrag dat te maken heeft met een gedragsstoornis bij de leerling. Ons handelen zal dan gericht zijn op het verminderen en zo mogelijk voorkomen van dit gedrag, op basis van specifiek te bepalen maatregelen en hulpmiddelen voor de betreffende leerling. Op welke manier we afwijken van dit gedragsprotocol wordt besproken met de ouders van de betreffende leerling. We mogen en zullen dit nooit met andere ouders bespreken. We zullen andere ouders hoogstens op de hoogte stellen dát er afgeweken wordt, omdat de professional dit effectiever acht. Zo'n beslissing neemt de leerkracht altijd in overleg met de intern begeleider en/of teamleider.

Gedrag is overal. Zo ook het zoeken naar de grenzen waarbinnen wij zouden willen dat het gedrag van onze leerlingen zich begeeft. Uit praktijkervaring blijkt dat er veel grijze gebieden zijn: wanneer gaan spel en ontdekking over in verstoring of probleemgedrag? En wat doen wij dan als onderwijsprofessionals? Om hier grip op te krijgen hanteren wij de op praktijkonderzoek gebaseerde indeling van gedrag (Van Overveld, 2013), oplopend van prosociaal tot en met zeer ernstig probleemgedrag. Het doel hiervan is het meer eenduidig maken van ons handelen richting leerlingen die ongewenst gedrag vertonen en het voorkomen van een verdergaande escalatie van dat gedrag richting ernstiger vormen van ongewenst gedrag.

Pesten

Wanneer ongewenst gedrag, van licht verstorend tot zeer ernstig probleemgedrag, gericht is op een medeleerling, met een bedreigend en systematisch karakter, spreken we van pesten. Pesten is een vorm van mishandeling waarbij de gepeste fysiek en/of mentaal wordt benadeeld. Dit kan zich in 'real life' voordoen op school of buiten school, en 'online' via bijvoorbeeld social media. Omdat de school een belangrijke plek is waar interactie plaatsvindt tussen leeftijdsgenoten heeft de school een belangrijke rol in het voorkomen, signaleren en verbeteren van de situaties waarin er gepest wordt.

Betrokken partijen

Wanneer pesten zich binnen de sociale context van de school plaatsvindt worden betrokken:

- Het gepeste kind
- De pestende kind(eren)
- De meelopers
- De ouders van de betrokken kinderen
- De leerkracht
- De intern begeleider
- De directie

Als het pesten zich over de grenzen heen en weer beweegt van de sociale context van de school (maar de kinderen van de school zijn wel betrokken), dan zal contact worden gezocht met die partijen die nodig zijn om zodoende toch in contact te komen met de betrokken kinderen en ouders. Te denken valt bijvoorbeeld aan één van de naburige scholen of een BSO.

Wij accepteren pesten niet en zullen er daarom alles aan doen om de situatie te verbeteren. Pesten zien wij niet als een conflict, maar als een gedragsprobleem waarbij het schoolteam actie onderneemt: wij hebben daarbij een inspanningsverplichting. Allereerst benaderen wij gedragsproblemen, dus ook het probleem van pesten, preventief. Dit betekent dat het pesten en voorkomen daarvan onderdeel zijn van het sociaal-emotioneel leren bij onze kinderen waarvoor wij de middelen en regels gebruiken zoals omschreven in onze methode Leefstijl. Indien nodig kan daarboven ook specifiek aandacht besteed worden aan pesten bijvoorbeeld in de vorm van een extra kringgesprek in de groep.

Indien er sprake is van incidenten betreffende pestgedrag/ongewenst gedrag, hanteren wij de volgende stappen:

1. Het pesten wordt met de betrokken kinderen besproken door de leerkracht van het kind. Van dit preventiegesprek wordt een notitie gemaakt in het leerlingvolgsysteem van zowel de pester als het gepeste kind. De sociale veiligheid en het gedrag van de kinderen is onderwerp van gesprek in een eerstvolgend gesprek met de ouders (maar de melding naar ouders is altijd binnen 24 uur) van zowel het pestende als het gepeste kind. De leerkracht bespreekt elk pestprobleem niet alleen met de direct betrokkenen maar als regel ook met de klas als geheel, tenzij er dringende redenen zijn om daarvan af te zien. De leerkracht neemt duidelijk stelling in dit gesprek tegen het pestgedrag en spreekt ook de meelopers en de zwijgende meerderheid aan. Hij leert de leerlingen dat een melding van pesten geen klikken is. De leerkracht brengt de intern begeleider op de hoogte van de situatie en bespreekt eventuele vervolgstappen, passend bij het protocol. Op De Stek hanteren wij de methode Kids'Skills voor de onderbouw en No Blame voor de bovenbouw. Daarnaast zullen in de groep extra lessen gegeven worden vanuit onze methode Leefstijl.
2. Indien er sprake is van herhaald pestgedrag/ongewenst gedrag worden de ouders van de pester (in het bijzijn van de pester) op de hoogte gesteld van de ongewenste gebeurtenissen in een preventiegesprek op school met de leerkracht. Aan het eind van dit preventiegesprek worden de afspraken met de pester uitdrukkelijk doorgesproken en ook vastgelegd in het leerlingvolgsysteem. De op te leggen maatregelen bij overtreding van de afspraken worden daarbij vermeld. Gedacht kan worden aan uitsluiting van met name de situaties die zich in het bijzonder lenen voor

pestgedrag. Het pestgedrag wordt op een gelijksoortige wijze behandeld als ander probleemgedrag en kan dus ook met gelijksoortige maatregelen worden benaderd. Daarnaast kan het nodig zijn om hulp te verlenen aan de pester. Dit wordt besproken met de ouders. Ook de ouders van het gepeste kind worden op de hoogte gebracht van de situatie en de wijze waarop de school met het pestprobleem omgaat. Besproken wordt op welke wijze hulp verleend kan worden aan het gepeste kind. Eventueel kan de school besluiten tot een gesprek tussen de betrokken ouders van beide (of meerdere) kinderen, indien dat naar inschatting van de school bijdraagt aan de oplossing van het pestprobleem. Van de gevoerde gesprekken, zowel met leerlingen als ouders, wordt verslag opgemaakt in het leerlingvolgsysteem van de school.

3. Indien het probleem zich toch blijft herhalen meldt de leerkracht dit gedrag aan de teamleider van de bouw. De leerkracht overhandigt de teamleider de verslagen vanuit het leerlingvolgsysteem met daarin de data en omschrijving van de gebeurtenissen, de data en inhoud van de gevoerde gesprekken en de vastgelegde afspraken zoals die gemaakt zijn om het pesten aan te pakken. De teamleider roept vervolgens binnen een week de ouders van de pester op voor een gesprek op school. Ook het kind kan in dit eerste gesprek met de teamleider betrokken worden. De teamleider maakt een verslag op van dit gesprek en biedt dit ter ondertekening aan de betrokken ouders. Zonodig voert zij vooraf een gesprek met de ouders van het gepeste kind. De verslagen van deze gesprekken vermelden eventueel ook de afspraken over de te bieden hulp aan de pester of de gepeste en eventuele formele maatregelen zoals deze bij probleemgedrag door de school kunnen worden getroffen. Te denken valt aan een formele waarschuwing, een time-out (korte schorsing) of herplaatsing in een andere groep. Ook deze verslagen worden opgenomen in het leerlingvolgsysteem.
4. Als de interventies door de teamleider onvoldoende helpen, wordt de directeur ingeschakeld. De procedure beschreven onder “3” wordt herhaald, maar nu met de directeur. Daarnaast is het mogelijk dat er een Multi Disciplinair Overleg (MDO) wordt aangevraagd met het sociaal team van de gemeente Houten en/of waarbij een orthopedagoog wordt ingeschakeld.
5. Indien het gedrag niet stopt, kan er hulp van buitenaf worden ingeroepen. Te denken valt aan het Centrum voor Jeugd en Gezin of een externe gedragsdeskundige. Ook deze stappen worden gemeld aan de ouders van de betrokken kinderen. De inzet, uitkomst en communicatie rondom deze stap wordt eveneens vastgelegd in het leerlingvolgsysteem.
6. Indien het pestgedrag van de pester/het ongewenste gedrag niet aanzienlijk verbetert, en/of de ouders van het kind werken onvoldoende mee om het probleem ook aan te pakken, kan de directeur van de school overgaan tot formele maatregelen zoals: isoleren van de pester of een tijdelijke uitsluiting van het bezoeken van de lessen van de school (schorsing), dan wel verwijdering conform het beleid op stichtingsniveau. Eén en ander afhankelijk van de ernst van de problematiek.

Welke rol heeft het slachtoffer?

Voor het slachtoffer is het belangrijk dat hij het gevoel krijgt gehoord en gesteund te worden door de leerkracht. Ons uitgangspunt is dan ook dat het slachtoffer een rol hierin krijgt. Hierbij wordt gedacht aan: een dagelijks gesprekje met de leerkracht en/of het schriftelijk evalueren van de dag. Dit zal per situatie en kind verschillen. De leerkracht zal hierop anticiperen.

Acties met betrekking tot aanpak van ongewenst gedrag

Onderstaande tabel geeft weer welke vormen van ongewenst gedrag wij herkennen, wat het handelen van de school is en op welke wijze wij hier ouders bij betrekken.

Gedrag	Handelen school	Communicatie ouders
Pro sociaal	Preventie is het halve werk dus als leerkracht: - Start je direct na de zomervakantie met activiteiten die een positieve groepsdynamiek bevorderen - zorg je voor een goed pedagogisch klimaat in de groep - vertoon je voorbeeldgedrag, beloon je gewenst gedrag door positieve bekrachtiging: • Non-verbale communicatie met de leerling (knikje, oogcontact, duim, etc) • Verbale communicatie (gericht benoemen van wenselijk gedrag en het maken van een compliment), dan wel vooraf afgesproken beloning Dit zowel op individueel als groepsniveau op gepaste wijze en beperkt in de omvang.	- Ontwikkeling in groepsgedrag wordt besproken in oudergesprek - Welzijn en gedrag is onderdeel van de oudergesprekken; in het eerste oudergesprek aan het begin van het schooljaar, staat dit centraal
Licht verstorend gedrag	- Positieve bekrachtiging van wel gewenst gedrag - Niet negeren maar op rustige toon aanspreken op gewenst gedrag	- Licht-verstorend gedrag is onderdeel van de oudergesprekken (10-minuten)

	- Waarschuwing door de leerkracht, bij voorkeur als een 'ik' boodschap of, bij kleinere conflicten, de leerlingen het in eerste instantie zelf laten oplossen, eventueel m.b.v. een 'bemiddelaar' (leerling) - Inzetten van de 1-2-3 regel (zie bijlage 2) - Bij herhaling: voeren van preventiegesprek met leerling na de les	- Bij het voeren van preventiegesprekken met een kind worden ouders daarvan op de hoogte gebracht (mondeling of telefonisch) - Gemaakte afspraken vastleggen (in Parnassys)
Verzet of bij herhaling van het licht verstorende gedrag	- Positieve bekrachtiging van wel gewenst gedrag - Niet negeren maar ook niet in het middelpunt van de belangstelling zetten - De leerling wordt gewaarschuwd voor de gevolgen bij een volgende misdrijving of, bij conflicten tussen leerlingen, een 'bemiddelingspoging' door de leerkracht - Inzetten 1-2-3 regel (bijlage 2) waarbij je op een rustige toon aanspreekt op gewenst gedrag - Bij herhaling: voer een preventiegesprek en leg dit vast met de leerling(formulier preventiegesprek, bijlage 3); - IB'er wordt geïnformeerd (uitspreken van signaal)	- Verzet is onderdeel van de oudergesprekken - De ouders worden op de hoogte gebracht van het preventiegesprek en de gemaakte afspraken (mondeling of telefonisch) - Naar inschatting vindt het preventiegesprek plaats met de ouders erbij - Na drie keer een preventieformulier tussen twee vakanties in wordt de standaardbrief "melding gedragsproblemen" meegegeven naar huis (bijlage 4) - Afspraken vastleggen in Parnassys, inclusief een scan van het ingevulde preventieformulier
Probleemgedrag	- Leerling wordt direct aangesproken op overtreding van een schoolregel - De leerling blijft na ten behoeve van een direct preventie-/correctiegesprek met de leerkracht - IB'er wordt op de hoogte gesteld en betrokken - Afhankelijk van de zwaarte van overtreding wordt een time-outmaatregel opgelegd voor maximaal één uur; tijdelijke opvang op school, buiten de eigen klas (time-out is een ontzegging tot het volgen van een les) - De school besluit tot het al dan niet geven van een officiële waarschuwing middels de standaardbrief	- Ouders van de betrokken leerling(en) worden dezelfde dag telefonisch of mondeling op de hoogte gebracht van het incident en maatregel. Als de ouders die dag onbereikbaar zijn, mag dit ook per mail. - Standaardbrief melding gedragsproblemen wordt mee naar huis gegeven. - Ouders worden uitgenodigd voor deelname aan preventie-/correctiegesprek. Met kind en ouders worden afspraken gemaakt over een te volgen traject.

	melding gedragsproblemen (bijlage 4). Na 3 keer en in overleg met IB of teamleider, krijgt de leerling een gele kaarten. Zie bijlage 5.	- IB wordt uitgenodigd voor deelname aan preventie-/correctiegesprek. Bij afwezigheid van de IB'er, zal de teamleider deelnemen aan het gesprek. - Bij zware overtreding van de schoolregels of herhaling kan de teamleider besluiten tot het geven van een schriftelijke waarschuwing. - Verslag wordt opgenomen in Parnassys.
Ernstig probleemgedrag	- Leerling wordt direct aangesproken op overtreding van een schoolregel - De leerling blijft na ten behoeve van een direct preventie-/correctiegesprek met de leerkracht, ouders en teamleider. - Afhankelijk van de zwaarte van de overtreding wordt een time-outmaatregel opgelegd van een dagdeel of langer; tijdelijke opvang op school, buiten de eigen klas of buiten school - Time out per mail melden aan KS Fectio - De school besluit tot het al dan niet geven van een gele of rode kaart of bij herhaling of ernstige overtreding kan de directie ook direct over gaan naar schorsing/verwijdering. Een gele kaart blijft acht weken staan. De derde gele kaart binnen acht weken, wordt een rode kaart.	- Ouders worden dezelfde dag telefonisch of mondeling op de hoogte gebracht van het incident en maatregel. - Standaardbrief melding gedragsproblemen wordt mee naar huis gegeven. - Ouders worden uitgenodigd voor deelname aan preventie-/correctiegesprek. - Bij zware overtreding van de schoolregels of herhaling kan de directie besluiten tot het geven van een schriftelijke waarschuwing of tijdelijke ontzegging van de les. - Verslag wordt opgenomen in Parnassys.
Zeer ernstig probleemgedrag	- De leerling wordt direct aangesproken op overtreding van een schoolregel - De leerling wordt buiten de groep geplaatst voor de rest van de dag. - De leerling blijft na/komt terug ten behoeve van een preventie-/correctiegesprek met ouders met de leerkracht en directie/teamleider. - De leerling werkt gedurende minimaal een dag thuis aan schoolwerk.	- Ouders worden dezelfde dag telefonisch op de hoogte gebracht van het incident en de maatregel dat het kind minimaal één dag thuis werkt aan schoolwerk. - Ouders worden uitgenodigd voor deelname aan preventie-/correctiegesprek door de leerkracht en directie.

	- Time out en/of schorsing schriftelijk melden aan KS Fectio - Bij voortdurend slecht gedrag volgt schorsing* of verwijdering. Zie hiervoor het stuk Aannamebeleid schorsing en verwijdering van KS Fectio.	- De directie besluit tot een schorsing of verwijdering en meldt dit aan de ouders conform de procedure.* - Verslag wordt opgenomen in Parnassys.
--	--	--

*NB:

- Een schorsing moet een laatste middel zijn.
- Bedenk dat het een bijzonder grote impact heeft op ouders.
- Een schorsing is doorgaans voor 1 tot 2 dagen.
Daarbij zijn scholen verplicht om schorsingen van langer dan een dag bij de inspectie te melden (directeur-bovenschools directeur).
- Leerlingen kunnen voor ten hoogste één week geschorst worden.

Kort samengevat:

Gedrag	Voorbeelden	Registratie in Parnassys	Betrokkenen	Sancties
Pro sociaal	Doet mee, luistert, voert opdrachten uit, werkt stil conform de afspraken	nee	LI/lkr	Geen
Licht verstorend gedrag	Geintjes, lollig bedoelde opmerkingen	Ja	LI/lkr/ouders	Bij herhalend gedrag een preventiegesprek met LI
Verzet	Werkweigering, uitdaging, brutale antwoorden	Ja	LI/lkr/ouders/IB	Preventieformulier 3xpreventieformulier binnen 8 weken= standaardbrief melding gedragsproblemen
Probleemgedrag	Vernieling schooleigendommen en spullen van anderen	Ja	LI/lkr/ouders/IB/teamleider	Standaardbrief melding gedragsproblemen Time-out van maximaal een uur Na 3x gele kaart

Ernstig probleemgedrag	Verbale agressie, (lichte) vechtpartijen, stelen	Ja	LI/lkr/ouders/IB/directie of teamleider	Gele kaart Time-out van maximaal een dag 3 gele kaarten=rode kaart Rood= time-out van een dag
Zeer ernstig probleemgedrag	(zware) fysieke agressie, bedreiging, jeugdcriminaliteit	ja	LI/lkr/ouders/directie of teamleider	Time-out gevolgd door schorsing of verwijdering

6. Bijlagen

1. Kapstokregels
2. 1-2-3 Regel
3. Preventiegesprek
4. Standaardbrief melding gedragsproblemen
5. Formulier gele kaart
6. Formulier rode kaart
7. Stroomlijn omgaan met ongewenst gedrag op De Stek, acties vanuit ouders

Bijlage 1: Kapstokregels (1-2-3 regel)

1. 'Voor groot en klein zullen we aardig zijn.'

Dan zie je gedrag:

- We houden rekening met elkaar.
- We gebruiken geen grof taalgebruik en spreken rustig met elkaar.
- Ik geef mijn eigen grenzen aan.

2. 'Door goed voor de spullen te zorgen, zijn ze weer bruikbaar voor morgen.'

Dan zie je gedrag:

- Gebruikte spullen worden weer op de goede plaats netjes teruggezet.
- We zetten de fietsen op de daarvoor bestemde plekken.
- We houden de school netjes.

3. 'Breng jezelf en anderen niet in gevaar en doe voorzichtig met elkaar.'

Dan zie je gedrag:

- In school wordt rustig gelopen.
- We helpen en zorgen voor elkaar.
- Zeg wat je bedoelt.
- Behandel een ander, zoals je zelf behandeld wilt worden.

Bijlage 2: 1-2-3 Regel

1. Het kind krijgt bij licht verstorend gedrag een waarschuwing.
2. Bij de tweede keer wordt de waarschuwing herhaald met daaraan een sanctie gekoppeld: de leerling wordt op een andere plek in de klas gezet en hoort dat hij/zij bij een volgende keer naar een andere klas wordt gestuurd. In de bovenbouw wordt ook verteld dat hij/zij die tijd dan moet nablijven.
3. Bij de derde keer wordt verwezen naar de tweede waarschuwing en wordt de sanctie uitgevoerd: de leerling wordt naar een andere klas gestuurd en in de bovenbouw moet hij/zij deze tijd na school inhalen.

Bijlage 3: Preventiegesprek

Je hebt je één van de volgende regels overschreden:

1. Voor groot en klein zullen we aardig zijn.
2. Door goed voor de spullen te zorgen, zijn ze weer bruikbaar voor morgen.
3. Breng jezelf en anderen niet in gevaar en doe voorzichtig met elkaar.
4. Andere reden, namelijk

Beantwoord nu de volgende vragen zo goed mogelijk:

1. Waar gebeurde het?
2. Wie waren erbij?
3. Wat gebeurde er precies?
4. Hoe had je het kunnen voorkomen?
5. Wat heb je ervan geleerd?
6. Gemaakte afspraken:

Naam leerling: _____

Groep: _____

Leerkracht: _____

Datum: _____

Bijlage 4: Standaardbrief melding gedragsproblemen

Geachte ouder(s), verzorger(s) van _____

uit groep _____ van _____

Vandaag ____ - ____ - ____ heeft uw zoon / dochter zich niet aan de regels van de school gehouden.

1. Voor groot en klein zullen we aardig zijn.
2. Door goed voor de spullen te zorgen, zijn ze weer bruikbaar voor morgen.
3. Breng jezelf en anderen niet in gevaar en doe voorzichtig met elkaar.
4. Andere reden, namelijk

Wat er gebeurd is:

Ik hoop dat uw kind de ernst van de situatie inziet en dat u hem / haar er ook op aanspreekt.

Graag verzoeken wij u door uw handtekening te laten blijken dat u deze brief ontvangen en gelezen hebt. Ook verzoeken wij u deze ondertekende brief de eerstvolgende schooldag mee te geven. U kunt natuurlijk altijd een afspraak met de leerkracht maken als u behoefte aan een nadere toelichting van het gebeurde hebt.

Met vriendelijke groet,

Naam leerkracht: _____

Voor gezien: (naam en handtekening ouder(s), verzorger(s))

Naam: _____

Handtekening: _____

Bijlage 5: Formulier gele kaart

Houten, - -

Beste ouders, verzorgers,
Vandaag krijgt uw zoon/dochter een gele kaart mee naar huis.
De reden voor het verkrijgen van de kaart is deze:

Het team van de Stek vindt dit gedrag niet te accepteren en heeft besloten een daad te stellen:

- ☐ Uw zoon/dochter krijgt voor de eerste of tweede maal een gele kaart;
- ☐ Uw zoon/dochter krijgt voor de derde maal een gele kaart. Dit geldt voor hem/haar als de laatste waarschuwing! Hierna volgt een rode kaart waarmee het kind voor een dag een time-out krijgt.

De bedoeling van het geven van een gele kaart is, dat het gedrag van uw zoon/dochter in positieve zin zal veranderen!

Wij verzoeken u de brief voor gezien te ondertekenen en uiterlijk één dag na uitgifte van de gele kaart een afspraak met de teamleider te maken voor een gesprek. Tot die tijd wordt uw zoon/dochter niet tot de groep toegelaten. Hij/zij werkt in een andere ruimte aan schoolwerk.

Rekenend op uw begrip teken ik namens het team,

SiSimone van Delft/Arianne Straub
Angela Voogd
Directie De Stek

NB.: De gele kaart wordt ongedaan verklaard wanneer uw zoon/dochter zich gedurende een periode van 8 weken conform de regels weet te gedragen. Ook hiervan wordt u op de hoogte gesteld.

Ondergetekende verklaart kennis te hebben genomen van de inhoud van deze brief.

Plaats: _____

Datum: _____

Naam: _____

Handtekening: _____

Bijlage 6: Formulier rode kaart

Houten, ____-____-____

Beste ouders, verzorgers,

Vandaag krijgt uw zoon/dochter een rode kaart mee naar huis.
De reden voor het verkrijgen van de kaart is deze:

Het team van de Stek vindt dit gedrag niet te accepteren en heeft besloten een daad te stellen:

Uw zoon/dochter krijgt de rode kaart. Het gevolg hiervan is dat hij/zij voor de duur van één dag een time-out krijgt. Deze gaat in vanaf het moment dat u als ouders/verzorgers in de gelegenheid bent gesteld gehoord te worden door de schoolleiding. Tot die tijd wordt uw zoon/dochter wél toegelaten tot de school, maar níét tot de groep.

De bedoeling van het geven van een rode kaart is, dat het gedrag van uw zoon/dochter in positieve zin zal veranderen!

Wij verzoeken u de brief voor gezien te ondertekenen en uiterlijk één dag na uitgifte van de rode kaart een afspraak met de directie (of bij diens afwezigheid met de teamleider) te maken voor een gesprek. Tot die tijd wordt uw zoon/dochter niet tot de groep toegelaten.
Rekenend op uw begrip teken ik namens het team,

Simone van Delft/Arianne Straub
Angela Voogd
Directie De Stek

Ondergetekende verklaart kennis te hebben genomen van de inhoud van deze brief.

Plaats: _____ Datum: _____

Naam: _____ Handtekening: _____

Bijlage 7: Stroomlijn omgaan met ongewenst gedrag op De Stek, acties vanuit ouders

